

Col·leccionar, l'hedonisme equilibrat

Per Antoni Gelonch-Viladegut

Per la Col·lecció Gelonch Viladegut

Sant Cugat del Vallès, Setembre 2014

Text d'Antoni Gelonch Viladegut per al catàleg de l'exposició "Una mirada al 1700 a partir dels gravats de la Col·lecció Gelonch Viladegut" al Museu Frederic Marés de Barcelona.

Auguste Rodin afirmava, i ho comparteixo, que l'art és la missió més sublim de l'ésser humà, ja que és l'exercici del pensament que busca comprendre el món i fer-lo comprendre. L'art, doncs, ha d'inspirar una trobada, un ressorgiment, i també ens ha d'incitar a descobrir i admetre noves manifestacions; perquè és una eina al servei del xoc estètic, del xoc ètic i, també, del xoc espiritual. Per això m'apassiona, per això construeixo una col·lecció.

I una col·lecció, com es fa? En el meu cas, puc dir que va néixer de manera no intencionada i s'ha anat bastint de manera conscient. S'ha d'anar cuinant a poc a poc, tot aprenent, equivocant-se, encertant-la, creixent, madurant... Vaig començar lentament per acabar adoptant una velocitat de creuer que té com a base uns fonaments sòlids d'obres indiscutibles.

Per a mi, fer una col·lecció representa una construcció intel·lectual i estètica que es basa a produir-me i intentar produir a les persones que la puguin conèixer moments d'íntima satisfacció, d'estímul i de goig. La col·lecció Gelonch Viladegut s'ha anat construint en funció de la interpel·lació que una obra m'inspira o em provoca; no és tant la signatura com el xoc estètic que sigui capaç de produir-me el que em fa decidir. Sense aquest xoc, sense sentir-me interpel·lat, adquirir una obra no té, a parer meu, un gran interès. M'agrada, doncs, sentir-me qüestionat per una creació estèticament i intel·lectualment provocadora.

I per què faig una col·lecció de gravats? Aquests han representat històricament, i continuen representant, una via privilegiada d'accés a l'art per a la majoria de la població. Durant segles l'accés dels ciutadans a l'art i a la realitat del moment s'ha fet mitjançant els gravats, pels quals passava tota informació i tot progrés estètic, perquè les pintures i les escultures estaven reservades al gaudi de les elits.

Com que les tècniques del gravat, per definició, són mitjans de reproducció múltiples, han estat i segueixen sent els referents per poder accedir al coneixement i gaudi de les obres dels grans mestres i dels artistes del moment. I han estat i són també una via per als artistes de donar-se a conèixer i de guanyar-se la vida.

Perquè el gravat em sembla que és la més democràtica de les belles arts. És la que tradicionalment ha pogut arribar a més gent, la que ha permès la difusió de l'art i de la història. Ningú, més enllà dels grans col·leccionistes en el passat i dels grans museus en l'actualitat, no pot adquirir o tenir un oli de Rembrandt, però més gent pot accedir a tenir-ne un gravat, tot i que sóc conscient que no és cosa senzilla ni està a l'abast de tothom. Per això faig una col·lecció de gravats: perquè s'adapta a les meves possibilitats d'accés a l'art; perquè és la col·lecció que, a poc a poc, puc fer.

L'obra d'art arriba al col·leccionista després d'haver recorregut la cadena de valor del món i del mercat de l'art. Una cadena de valor en què trobarem artistes, galeristes, curadors, crítics, altres col·leccionistes, institucions... Una cadena que no s'ha de trencar i en què cada baula ha d'afegir-hi valor. Com pot el col·leccionista afegir-hi valor? Per què algú esdevé col·leccionista? Quins en serien els trets identificadors? Segons la meua opinió, es podrien agrupar en quatre grans blocs o idees força:

1) Acumular no és col·leccionar

Una de les característiques d'un col·leccionista és que, normalment, és una persona ordenada i curosa. La simple acumulació segmentada i desordenada, sense sentit de la qualitat, no és un projecte. Ja a *Le système des objets* (1968), el sociòleg francès Jean Baudrillard distingia entre un nivell inferior, el de qui acumula matèries; un segon nivell, el de qui guarda objectes en sèrie, i un tercer nivell, el de qui pròpiament col·lecciona. El fet de col·leccionar, segons Baudrillard, ja és una cosa que emergeix cap a la cultura.

2) Els col·leccionistes són persones ordenades i poden arribar a ser obsessives

Normalment, els col·leccionistes són ordenats (en el sentit que tenen mètode) i curiosos (s'interessen per les obres i procuren la seva bona conservació), però també poden presentar un cert punt d'obsessió. En alguns casos, aquest es pot exacerbar, sense arribar, però, al grau de patologia, ja que és ben cert que s'acaba establint una vinculació psicològica entre el col·leccionista i els objectes col·leccionats, que són estimats i mimats.

3) Col·leccionar és per a tota la vida i per a tothom

La majoria dels col·leccionistes comencen a reunir peces quan són petits o pre-adolescents, etapes proclius per iniciar-s'hi. Tal com afirmava el naturalista anglès David Attenborough, a la infància tothom és col·leccionista per naturalesa: col·leccionar i identificar són instints bàsics, impulsos arrelats en nosaltres mateixos, de manera que ens acompanyaran, si no hi ha causes que ho impedeixin, durant tota la vida. Perquè, de fet, una col·lecció sempre està viva, mai no està completada, sempre hi ha alguna cosa que et crida l'atenció o que et pot ajudar a completar allò que ja tens. Un col·leccionista és, en aquest sentit, un ésser viu i apassionat. D'altra banda, tothom pot ser-ho, i tot i que és cert que la distància, el temps, els recursos econòmics, l'espai, la salut, etcètera, poden ser i són factors condicionants, no deixa també de ser cert que un pot decantar-se per recollir objectes més lleugers, que no ocupin massa espai o que no costin massa diners.

4) Compartir i gaudir són objectius del col·leccionisme

Conec molts col·leccionistes, entre els quals m'incloc, que se senten més satisfets de mostrar que de trobar o, com a mínim, se senten igual amb totes dues coses. Aquesta voluntat de socialització és molt forta, però acostuma a produir notables frustracions ja que encara són escassos els espais que s'obren als col·leccionistes privats, i alguns

acaben optant per obrir-ne un de propi. La connexió entre els establiments públics i les col·leccions privades és una assignatura pendent. Per això em sembla imprescindible que els col·leccionistes comparteixin els seus tresors mitjançant la presència activa a Internet i les xarxes socials. I si el compartir i el gaudir em semblen adients és perquè considero que el col·leccionisme és beneficiós en molts aspectes: et dona la satisfacció de fixar i aconseguir objectius; et permet contemplar en privat una cosa que per a tu és preciosa i valuosa; et facilita la possibilitat de tenir cura i valorar unes pinzellades de bellesa; t'ajuda a gestionar eventuais frustracions, a exercir la paciència, a augmentar l'autoestima, sempre que un sigui conscient que no es pot aconseguir tot i que, normalment, res no es pot tenir de manera immediata.

Resumint, doncs, diria que un col·leccionista és un ésser viu i apassionat, ordenat i curós, amb un punt d'obsessió, que és constant, i a qui li agrada compartir i gaudir. Hauria de ser una mena d'hedonista equilibrat, si és que aquesta simbiosi es pot donar...

Una col·lecció és, doncs, al meu entendre, un punt de trobada entre una persona i una passió en un moment donat, i els punts de trobada serveixen com a llocs d'ancoratge i de superació d'angoixes i preocupacions. Certament, és el fruit d'una passió articulada i convertida en obra sistemàtica i en expressió de les tries de cadascú en un àmbit determinat. Això no obstant, entesa com a punt de trobada, té més sentit quan pot ser presentada per al gaudi compartit, per a l'extensió de la cultura.

Per a una col·lecció i per a un col·leccionista és, doncs, millor estar ben acompanyat. Ben acompanyat per l'obra i el pensament dels artistes, per l'intercanvi directe amb els artistes del present i en reflexió amb els del passat; en intercanvi mútuament benèfic amb galeristes, curadors i conservadors; en intercanvi, més o menys viu i compartit, amb els historiadors i crítics d'art; en intercanvi fecund, d'idees i obres, amb altres col·leccionistes i amants de l'art. De tots aquests intercanvis en surt vida conscient i sostenible.

Pel que fa a les idees força que he volgut destacar, voldria que la col·lecció Gelonch Viladegut i jo mateix n'estiguéssim ben amarats. I m'agradaria que la meva anàlisi i les meves il·lusions fossin compartides, de manera que es poguessin presentar en públic més col·leccions i que els col·leccionistes fossin més presents en els debats intel·lectuals que ens calen.